

Advies aan CvB's HG en RUG

van de accreditatiecommissie studentenorganisaties november 2020

Aanleiding tot accreditatie van studentenorganisaties

Universiteit, Hanzehogeschool, gemeente en studentenorganisaties maken zich samen sterk voor een gezonde en veilige studentengemeenschap in Groningen. In het najaar van 2016 bracht een reeks incidenten aan het licht dat het bij een groot aantal studentenorganisaties tijd is voor een cultuurverandering. Het accent ligt bij de meeste verenigingen van oudsher op de gezelligheid. Het wordt anno 2017 wenselijk geacht dat deze kroegcultuur plaats maakt voor een cultuur die meer ruimte biedt voor de academische vorming van studenten.

Deze overwegingen zijn de aanleiding geweest voor de opzet van een systeem van verenigings-accreditatie. Accreditatie wordt gezien als een geschikt instrument om de gewenste innovatie van het studentecosysteem te bevorderen. Het lijkt een adequaat middel om binnen de studentenorganisaties een denkproces over cultuurbeleving en haar uitingen op gang te brengen, te toetsen en te borgen. Ook kan het proces risico's rond studentenorganisaties in kaart brengen, duiden en trachten te minimaliseren.

Aan het accreditatieproces ligt een kritische zelfstudie ten grondslag. De te accrediteren organisatie stelt de zelfreflectie op aan de hand van vier basisvragen, die vertaald zijn in vijf concrete, meetbare accreditatie-standaarden. Een door de onderwijsinstellingen benoemde "Accreditatiecommissie studentenorganisaties" toetst de zelfreflectie van de vereniging aan dit accreditatiekader. De commissie legt haar bevindingen en haar uiteindelijke advies aan de Colleges van Bestuur vast in een schriftelijke rapportage.

Samenstelling, taak en rol van de accreditatiecommissie

De accreditatiecommissie studentenorganisaties bestaat uit drie onafhankelijke leden die elk op persoonlijke titel hun kennis en ervaring inbrengen en geen specifieke belangengroep vertegenwoordigen. De commissie is als volgt samengesteld: mevrouw mr.dr.s. M.A.M. Garnier, dean van de Academie voor Sociale Studies (voorgedragen door de Hanzehogeschool Groningen) en de heer prof.mr.dr. M. Vols, hoogleraar openbare-orderecht (voorgedragen door de Rijksuniversiteit Groningen). Aan de commissie is mevrouw W. Steijn (Hanzehogeschool Groningen) toegevoegd als ambtelijk secretaris.

De accreditatiecommissie studentenorganisaties toetst of de vereniging in staat is om een breed gedragen veranderingsbereidheid op gang te brengen. De commissie houdt de missie/visie van de vereniging tegen het licht om te zien of die aansluit op de maatschappelijke normen en waarden.

Accreditatietraject Vindicat tot november 2020

In november 2016 is in opdracht van de beide onderwijsinstellingen met de verenigingsaccreditatie gestart. De accreditatie heeft het karakter van een pilot en Vindicat atque Polit is de eerste studentenorganisatie die actief participeert in het hele proces. In juni 2017 levert de accreditatiecommissie een eindrapport op met daarin het advies aan de opdrachtgevers om Vindicat atque Polit onder voorwaarden te accrediteren voor de periode van één jaar. In bijlagen bij het eindrapport heeft de commissie voorwaarden voor de herijking in 2018, aanbevelingen voor Vindicat en aanbevelingen voor de opdrachtgevers beschreven.

De beide Colleges van Bestuur hebben het advies voor een eenjarige accreditatie onder voorwaarden overgenomen. Daarnaast is besloten om de accreditatiepilot uit te breiden naar een zestal studentenorganisaties die in december 2017 door het CvB van de RUG geïnformeerd zijn over deelname aan het accreditatietraject en welke activiteiten in dat kader van hen werden verwacht.

In september 2017 is door beide CvB's de uitbetaling van bestuursbeurzen opgeschort, op grond van een incident in de introductieperiode van het studiejaar 2017-2018. In mei 2018 is naar aanleiding van een in eerste instantie niet gemeld geweldsincident besloten om de bestuursbeurzen definitief in te trekken.

Na de gesprekken van het CvB van de RUG met zes studentenorganisaties (Aegir, Albertus Magnus, The Knickerbockers, Navigators, Panacea, Vindicat) kon de accreditatiecommissie in mei 2018 met haar werkzaamheden betreffende de heraccreditatie van Vindicat beginnen.

Op 19 juni 2018 heeft de accreditatiecommissie gesproken met twee bestuursleden van Vindicat; gesproken werd over hoe het bestuur bezig was met het vormgeven van de conceptrapportage en de commissie heeft tips meegegeven hoe gewerkt kon worden aan de vijf accreditatiestandaarden. De commissie ontving de definitieve rapportage vlak voor de zomervakantie, en op 17 september 2018 vond een gesprek plaats met een afvaardiging van de Senaat van Vindicat (rector en abactis 2017-2018 en rector en abactis 2018-2019) bijgestaan door een oud-lid. Op grond van de rapportage en de inhoud van de gesprekken op 19 juni 2018 en 17 september 2018 werd door de commissie aan de beide Colleges van Bestuur het advies gegeven om Vindicat voor het studiejaar 2018/2019 niet te accrediteren. Dit advies werd door beide Colleges van Bestuur ongewijzigd overgenomen.

Op 15 maart 2019 ontving de commissie een eerste versie van een reflectieverslag van de Senaat van Vindicat met als doel om nog voor de zomervakantie 2019 geaccrediteerd te worden. Op 6 mei heeft een gesprek met de Senaat plaatsgevonden, waarin de commissie ook heeft aangegeven dat (her)accreditatie in ieder geval pas na de Introductietijd van het studiejaar 2019-20 zou kunnen plaatsvinden, zodat duidelijker zou zijn in hoeverre de ingezette cultuuromslag ook tijdens de introductieperiode zijn weerslag zou hebben gehad. Op 5 juli ontving de commissie een voortgangsrapportage van de cultuurverandering binnen Vindicat, en op 30 september het verslag omtrent de vorderingen van Vindicat inzake de accreditatie. Op 15 oktober vond naar aanleiding van de toegestuurde verslagen een gesprek plaats met de rector en abactis 2018-19 en 2019-20, bijgestaan door een oud-lid.

Accreditatie Vindicat 2020-2021

Algemeen

De accreditatiecommissie heeft het accreditatieverslag 2020/2021 met interesse gelezen. Helaas ontbreekt de structurering volgens de accreditatiestandaarden, waardoor het moeilijk is om aan te geven op welke onderdelen voldoende of onvoldoende gescoord wordt. Daarnaast mist de commissie ook de risicomonitor, waardoor het moeilijk is om op grond van het verslag te kunnen beoordelen welke vooruitgang ten opzichte van vorig jaar heeft plaatsgevonden. De Senaat heeft aanvullend enquêtegegevens aangeleverd op de thema's 'alcohol', 'seksisme' en 'veiligheid en geweld'.

Op 27 november 2020 heeft de accreditatiecommissie gesproken met de huidige rector en abactis van Vindicat, Wessel Giezen en Maud Tielenius Kruythoff en met oud Vindicat-lid Floris Bosma.

In dit gesprek kwam onder andere naar voren dat de coronapandemie veel invloed heeft gehad op het functioneren van Vindicat als vereniging en ook consequenties had voor de mate waarin activiteiten georganiseerd konden worden.

Accreditatievoorwaarden november 2019

Hieronder de drie voorwaarden waaronder de beide Colleges van Bestuur Vindicat in 2019 voor een periode van één jaar hebben geaccrediteerd:

1. De Colleges van Bestuur van RUG en HG nemen het advies over van de accreditatiecommissie aangaande het alcoholvrij zijn van het introductiekamp, hetgeen in lijn is met wat ook in de kaders van ACI is vastgelegd. *Het advies van de accreditatiecommissie was: Tijdens het Introductiekamp wordt niet gedronken; niet door deelnemers en niet door begeleiding, dus 100% nuchter.*

2. Alle incidenten van meer dan geringe betekenis moeten conform de Gedragscode worden via de ACI (Activiteitencommissie Introductie) gemeld aan de CvB's en bij de studentencontactpersoon van de politie.

3. De Accreditatiecommissie, de beide CvB's en de ACI ontvangen na dit jaar een rapportage over:

- a) de voortgang van het veranderingsproces,
- b) het verloop van de introductieperiode,
- c) de gang van zaken rond incidenten en de stand van zaken rond de cultuuringreep die nodig is om te voorkomen dat de probleemgroep incidenten veroorzaakt en te bevorderen dat de invloed van deze groep minimaliseert. *Over deze probleemgroep stelde de accreditatiecommissie in haar advies: Er is binnen de vereniging een probleemgroep van ongeveer 30-40 personen, waarop volgens de commissie een stevige cultuuringreep nodig is, om te voorkomen dat zij incidenten veroorzaken. De commissie adviseert om hiervoor een beroep te doen op oud-leden ter ondersteuning van de Senaat en gezamenlijk te kijken welke acties mogelijk zijn om de invloed van deze groep te minimaliseren.*

Op basis van de rapportage onder punt drie adviseert de accreditatiecommissie de CvB's omtrent de accreditatie voor het studiejaar 2020-2021.

Bevindingen van de commissie op grond van het gesprek met de Senaat op 27 november 2020 en het accreditatieverslag 2020-2021 van Vindicat

Naar aanleiding van voorwaarde 1 – Introductiekamp 100% alcoholvrij

Wat betreft alcoholgebruik geeft de rector in het gesprek aan moeite te hebben met het feit dat het introductiekamp volledig alcoholvrij moet zijn, het is daardoor volgens hem moeilijk om vrijwilligers te vinden die het introductiekamp willen begeleiden, omdat ook zij aan het eind van de dag dan geen biertje kunnen drinken. De commissie licht toe dat juist dit punt een kans is voor Vindicat om zich te ontdoen van het stempel een 'zuipcultuur' te hebben: als het introductiekamp alcoholvrij wordt dan onderscheidt de vereniging zich (ook in de publieke opinie) positief van andere verenigingen. Met name het beeld dat is ontstaan van een drank- en feestcultuur is ook voor de CvB's van de kennisinstellingen reden om strikt toe te zien op een alcoholvrij introductiekamp. De commissie geeft nogmaals aan dat veel van de incidenten die in het verleden hebben plaatsgevonden gerelateerd waren aan alcoholgebruik en ook uit de enquêtécijfers onder de leden blijkt dat dit jaar 35,6 % van de deelnemers aan de enquête van mening zijn dat alcohol min of meer een te grote rol speelt binnen de vereniging. Vorig jaar was dat percentage 33.

De introductietijd in aangepaste vorm (vanwege corona) is zonder incidenten verlopen; introductiekampen waren afgelast. Er was veel aandacht voor het corona-proof laten verlopen van de introductietijd, daarnaast waren alle begeleiders volgens afspraak gedurende de hele coronatijd nuchter.

Naar aanleiding van voorwaarde 2 – Melden incidenten bij ACI en politie

In het verslag worden een aantal incidenten gemeld. De commissie complimenteert de (vorige) Senaat met de manier waarop tijdens de skireis naar Noord-Italië contact is gehouden met de burgemeester en met de GGD. Er was veel ophef in de landelijke pers, terwijl de Senaat vooraf en tijdens de reis goed gecommuniceerd heeft met de instanties in Groningen.

De commissie betreurt dat tijdens de lockdown en de periode van coronamaatregelen is gebleken dat de leden zich regelmatig niet aan de regels hebben gehouden. In het accreditatieverslag is beschreven welke maatregelen zijn genomen om herhaling te voorkomen. De commissie waarschuwt tijdens het gesprek voor de negatieve beeldvorming die het overtreden van coronamaatregelen maatschappelijk met zich meebrengt en het feit dat politiek/bestuurlijk de maat vol dreigt te zijn. Vindicat kan zich geen volgend incident permitteren waarbij eveneens de regels worden overtreden.

Ten tijde van het gesprek met de senaat op 27 november 2020 was bekend dat op 26 november een nieuw incident in één van de studentenhuizen zich had voorgedaan. Het incident vond plaats naar aanleiding van de festiviteiten van de Kermesse: een evenement dat ondanks corona kennelijk wel doorgang kon vinden. De commissie heeft pas achteraf, via de media, vernomen dat dit incident had plaatsgevonden.

Donderdag 3 december 2020 is bekend geworden dat er eerder een incident had plaatsgevonden (feest in bus) dat direct nadat het openbaar werd, gemeld is aan de CvB's van de kennisinstellingen.

Onder het kopje 'Tuchtsysteem' staat in het verslag een ongelukkige formulering over de toepassing van het Nederlands rechtssysteem. In het gesprek wordt duidelijk dat bedoeld wordt dat kleine vergrijpen (in het verslag wordt gesproken van 'lichte incidenten') niet worden gemeld bij de politie, omdat dit binnen de vereniging wordt opgepakt. Er is binnen de Senaat geen zicht op het aantal

meldingen in totaal. De commissie zou graag in het jaarlijkse verslag terugzien om hoeveel meldingen het gaat in totaal, onafhankelijk van de categorie waaronder ze volgens de Senaat vallen. Ook is het zinvol om aan te geven of incidenten te maken hebben met alcoholgebruik of met geweld, op die manier wordt de ontwikkeling beter zichtbaar en enigszins meetbaar.

Naar aanleiding van voorwaarde 3 – Rapportage over:

a. de voortgang van het veranderingsproces

Uit het verslag blijkt dat de vorige en huidige senaat goede stappen heeft gezet om het veranderingsproces op gang te brengen en te houden. De commissie noemt in het bijzonder de thema-avonden, de aandacht voor diversiteit (o.a. door aandacht te besteden aan Black Lives Matter), het schenken van alcoholvrij bier, het aanbieden van water tijdens feesten en het onderhouden van contact met de instanties.

Tegelijkertijd is de commissie nog onvoldoende overtuigd dat het veranderingsproces voldoende in gang is gezet en gehouden, en dat de noodzakelijke voortgang wordt gemaakt.

In het verslag wordt aangegeven dat er tweemaal per jaar een enquête wordt afgenomen onder alle leden. Deze resultaten heeft de commissie een dag na het gesprek met de Senaat ontvangen. De commissie ziet slechts marginale verschillen in de enquêteresultaten, niet zodanig dat er daadwerkelijk van een cultuurverandering kan worden gesproken. Zo ervaart 14,1% van de ondervraagden meer seksuele intimidatie op de kroeg dan in de buitenwereld en is het percentage dat aangeeft dat vrouwen en mannen niet gelijkwaardig worden behandeld op professioneel en intellectueel gebied (14%) gestegen t.o.v. vorig jaar (12,7%). Over veiligheid op de kroeg zijn in de laatste enquête geen vragen gesteld i.v.m. sluiting van de kroeg (corona).

De vorige Senaat gaf aan dat er afwisselend een vrouw en een man als rector benoemd zouden worden. In het gesprek wordt duidelijk dat voor invoering van dit plan o.a. een statutaire wijziging nodig is. In 2020-21 is er een mannelijke rector benoemd. De commissie heeft begrepen dat het onderwerp niet volledig van de agenda verdwenen is en wil de Senaat aanmoedigen vooral te blijven koersen op een vrouwelijke rector.

De commissie is positief over de aanstelling van vertrouwenspersonen. De commissie wil geïnformeerd worden over het aantal keren dat er een beroep wordt gedaan op een vertrouwenspersoon en op welke manier dit is behandeld (wel of niet doorverwijzen naar professional).

De commissie adviseert de Senaat daarnaast om in de toekomst ook een echt externe vertrouwenspersoon aan te stellen, geen oud-Vindicatlid.

b. het verloop van de introductieperiode

Dit is beschreven bij voorwaarde 1.

c. de gang van zaken rond incidenten en de stand van zaken rond de cultuuringreep bij probleemgroep

De gang van zaken rond incidenten is beschreven bij voorwaarde 2.

De Senaat heeft de indruk dat met de nieuwe tuchtregel om een jaarclub in zijn geheel te kunnen schorsen er voldoende sociale controle is ingebracht waardoor geweldsincidenten door de eerder genoemde probleemgroep voorkomen worden. De – door vorige senaatsleden ingebrachte – incidenten van een bepaalde jaargroep worden door de huidige Senaat niet als zodanig herkend. Het

is niet duidelijk of dit ook daadwerkelijk te maken heeft met de nieuw ingevoerde tuchtregel, omdat er immers ook veel minder activiteiten op de Kroeg mogelijk waren i.v.m. corona.

Conclusie

Naar aanleiding van het accreditatieverslag en het gesprek met de Senaat op 27 november 2020 komt de commissie tot de volgende conclusie:

Ondanks het feit dat er stappen zijn gezet met betrekking tot het melden van incidenten en de mate waarin de Senaat adequaat reageert, constateert de commissie dat de leden veel afspraken niet of onvoldoende worden nagekomen of opgevolgd. De Senaat heeft niet voldoende regie kunnen nemen ter voorkoming van de incidenten. Zo had bijvoorbeeld overwogen kunnen worden om feesten tijdens de Kermesse te ontmoedigen, net zoals veel maatschappelijke evenementen in het algemeen worden opgeschort en bijeenkomsten voor meer dan 30 personen niet zijn toegestaan.

De Senaat heeft de neiging steeds achteraf te reageren en voert niet voldoende proactief beleid ten aanzien van cultuurverandering. De cultuur binnen Vindicat blijft voor de buitenwereld hardnekkig lijken op een drank- en feestcultuur, ondanks dat er stappen zijn gezet om daarin verandering aan te brengen. Uit de enquête blijkt dat ook de leden onvoldoende een cultuurverandering ervaren. Om de cultuurverandering beter zichtbaar te maken adviseert de commissie de Senaat om zo concreet mogelijk aan te geven welke stappen gezet worden, welke acties worden uitgezet en wat is het beoogde resultaat. Probeer vervolgens aan te geven wat het gerealiseerde resultaat is, zodat duidelijk wordt welke stappen (opnieuw) gezet moeten worden en welke resultaten er geboekt zijn.

Op dit moment heeft de commissie er onvoldoende vertrouwen in dat de huidige Senaat voldoende greep en visie heeft om deze verandering wel te bewerkstelligen: het feit dat men het Kermesse-incident niet heeft gemeld tijdens het open gesprek dat de commissie met de Senaat heeft gevoerd heeft het vertrouwen geschaad en doet vermoeden dat meer incidenten, ook tijdens de coronatijd, helaas niet kunnen worden afgewend.

Eindoordeel van de accreditatiecommissie

De accreditatiecommissie realiseert zich dat de coronatijd die een groot deel van het studiejaar 2019-20 heeft beïnvloed, ook voor de Senaat van Vindicat het besturen van de vereniging moeilijk heeft gemaakt en ook het huidige studiejaar nog danig zal beïnvloeden. Daarnaast heeft de accreditatiecommissie er gezien het bovenstaande op dit moment nog onvoldoende vertrouwen in dat de cultuurverandering op korte termijn daadwerkelijk zichtbaar wordt.

Advies aan Colleges van Bestuur

De commissie adviseert de Colleges van Bestuur om deze redenen de accreditatie van 2020 op te schorten naar september 2021, zodat de Senaat in de tweede helft van dit studiejaar de kans krijgt de cultuurverandering beter aan te tonen. Dit betekent dat de commissie op dit moment de Colleges adviseert om **niet** te accrediteren voor 2020-21.

Om met terugwerkende kracht in aanmerking te komen voor accreditatie moet in september 2021 door Vindicat aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze voorwaarden staan hieronder beschreven.

Voorwaarden voor Vindicat om in aanmerking te komen voor accreditatie:

Vindicat levert in september 2021 een omstandig gemotiveerd rapport in bij de accreditatiecommissie:

- Gebaseerd op en gestructureerd aan de hand van de vijf accreditatiestandaarden (1. Breed gedragen visie, 2. Risicomanagementsysteem, 3. Monitoring, 4. Systematisch verbeterproces en 5. Effectieve organisatiestructuur).
- Met als bijlage een logboek waarin is bijgehouden:
  - o welke incidenten (van meer dan geringe betekenis) zijn gemeld en welke rol de Senaat daarbij proactief en achteraf heeft ingenomen,
  - o of er aangifte is gedaan en
  - o of er -op welke wijze dan ook- alcohol in het spel was.
- Met als bijlage de resultaten van de enquêtes over de jaren 2018-2021. De Senaat dient bovendien over deze resultaten te reflecteren aan de hand van de vijf accreditatiestandaarden.
- Met als bijlage een overzicht van het aantal keren dat verwezen is naar een vertrouwenspersoon en wat eventuele vervolgacties door de vertrouwenspersonen waren.

Verder blijven ook de voorwaarden voor accreditatie gelden zoals die in het vorige advies van de commissie zijn beschreven:

1. De Colleges van Bestuur van RUG en HG nemen het advies over van de accreditatiecommissie aangaande het alcoholvrij zijn van de introductie, hetgeen in lijn is met wat ook in de kaders van ACI is vastgelegd. Vindicat (en de overige grote verenigingen in Groningen) hebben in juni 2019 het alcoholconvenant en de bijbehorende afspraken met de burgemeester ondertekend, waarmee ook een aantal maatregelen is afgesproken om bewust om te gaan met alcohol.
2. Alle incidenten van meer dan geringe betekenis moeten conform de Gedragscode worden via de ACI gemeld aan de CvB's én bij de studentencontactpersoon van de politie.
3. De Accreditatiecommissie, de beide CvB's en de ACI ontvangen na dit jaar een rapportage over de voortgang van het veranderproces, het verloop van de introductieperiode, de gang van zaken rond incidenten en de stand van zaken rond de cultuuringreep die nodig is om te voorkomen dat de probleemgroep incidenten veroorzaakt en te bevorderen dat de invloed van deze groep minimaliseert.
4. Op basis van de rapportage onder punt drie adviseert de accreditatiecommissie de CvB's omtrent de accreditatie voor het studiejaar 2020-2021.